

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд

на тема:

„Дигитални решения за управление на социални и здравни предизвикателства“

на Пламен Русев

за присъждане на образователна и научна степен „**Доктор**”

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.7.Администрация и управление,
научна специалност „Организация и управление извън сферата
на материалното производство (в здравеопазването)

Със заповед № Р-109-107/28.02.2019 г. на Ректора на МУ-Варна проф. Красимир Иванов, дмн, предвид решение на ФС на ФОЗ по протокол №135/26.02.2019 съм определена за член на НЖ, а на основание на протокол №1/07.03.2019 на НЖ - да представя становище за дисертационния труд на тема: „Дигитални решения за управление на социални и здравни предизвикателства“ по област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.1. Администрация и управление, научна специалност Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването).

Кратки сведения за кариерното развитие на докторанта. Роден е на 28.05.1975 г. във Варна. Бакалавър по маркетинг и мениджмънт от Икономическия университет – Варна. Магистър по математика и информатика от Софийския университет. Специализирал в Университета в Делауеър, САЩ. Професионалният му път е свързан с технологии и предприемачество. От 2007 г. е председател на Webit Foundation, предприемач в разработване на бизнес начинания. Впечатляваща

е активността на Пламен Русев в инвестиране и разработване: основател и организатор на Global Webit Series с локации в София, Истанбул, Дубай, Сингапур и Ню Делхи; сериен предприемач, доказал се в разработването на бизнес начинания в мултикултурна и предидизвикателна бизнес среда; инвеститор в технологични компании със специални интереси и опит в инвестиции с въздействие в здравеопазването; консултант на развиващите се пазари с цифров дневен ред и електронно управление. Много успешният му проект „София - дигитална столица“ е причина за позициониране на България на световната карта за иновации.

С многобройните си инициативи Пламен Русев е извоювал репутация на двигател на он-лайн индустрията в Централна и Източна Европа, за което е получил признание в редица страни. „Доктор хонорис кауза“ е на Варненския свободен университет за приноса му в дигиталното образование и за създаване на предприемаческа среда за развитие на младите хора в областта на дигиталната икономика.

Богатата професионална и обществено-образователна дейност на Пламен Русев заслужава да бъде отбелязана, защото тя е в основата на неговия дисертационен проект.

Общо описание на дисертационния труд: Разработен е на 144 страници, съдържа 10 таблици, 43 фигури и 12 приложения. Използваната литература включва 80 литературни източници, от които 18 са на кирилица и 62 на латиница. Структурата на труда включва: *Въведение*, в което е обоснован изборът на тема и представенцелеполагане и методология, *три глави*, в които е развито същинското съдържание на дисертационния труд, *изводи, приноси, литература*.

Актуалност на дисертационния труд.

Големият потенциал на дигиталните технологии създаде значителни очаквания относно приложение на телемедицината в здравеопазването за решаване на потребностите на гражданите от по-голям и лесен достъп до здравната система, по-добро качество на получаваните здравни услуги и намаляване или съдържане на растящите разходи за здраве. На практика, обаче, очакванията не се оправдаха и все още присъствието на тези технологии е слабо

забележимо в лечебните заведения. Непрекъснатият технологичен напредък се среща с променящия се социално-икономически контекст и това разширява областите на приложение на ИКТ. Мониториране на основните параметри на тези промени стоят в основата на преминаване от пожелания за приложение към внедряване. Проектът на докторанта Пл. Русев се вписва успешно в опитите за улесняване на това внедряване.

Оценка на цел, задачи и методология на труда. Целта на труда е изследване на нагласите и изграждане на концептуален модел за приложение на дигитални решения в управлението на социални и здравни предизвикателства в България.

Планираните задачи напълно съответстват на поставената цел:

- Международен преглед на литературата в областта на телемедицинските услуги;
- Проучване на съществуващите технологични модели и инфраструктури за телемедицина;
- Създаване на инструментариум за изследване на нагласите и провеждане на проучване мнението на специалистите от извънболничната и болничната помощ в гр. Варна относно въвеждането на телемедицински услуги;
- Разработване на концептуален модел и специализиран телемедицински софтуер.

Приложените методи вдъхват доверие към получените резултати и направените анализи.

Оценка на резултатите.

Първа глава „Телемедицина и електронно здравеопазване - **определение, същност и приложение**“ съдържа анализ на еволюцията на най-често употребяваните понятия, както и разграничаване на такива близки по значение, напр. телегрижа и телемониторинг, с което допринася за по-доброто им разбиране. Много добре са представени бариерите пред внедряване на ИКТ, както и ползите за пациенти, лекари, здравна служба, публична икономика. Евристичен момент представлява идеята за промяна на ролята на лекарите като

последича от внедряване на телемедицинските услуги. Освен методологична стойност, първа глава има образователен потенциал за всички, които навлизат с недостатъчно ясни познания в тази атрактивна, но и твърде сложна материя.

Във втора глава **„Проучване на съществуващите технологични модели и инфраструктури за телемедицина за решаване на социални и здравни предизвикателства“** се обсъждат три основни проблема:

✓ *области на приложение на телемедицината.* Като ключови се определят домашно здравно обслужване на пациентите, службите за спешна помощ и информационните услуги

✓ *примери за приложение на телемедицинските услуги* са представени в няколко категории-грижи за пациентите, професионално образование, образование на пациентите, обществено здравеопазване, изследователи, администриране на здравните грижи.

✓ *модели за внедряване на телемедицински услуги под формата на софтуер* разгледани са 28 платформи и анализиран по единни критерии според оценка на потребителите.

В концептуален аспект докторантът разглежда ефекта на телемедицината върху процеса на иновации, а прибавяйки техническия, търси подходящ подход към проектирането и измерването на ефектите от технологичното изпълнение върху организациите, икономиката и цялото общество.

В третата глава **„Проучване на нагласите и концептуален модел за въвеждане на телемедицински решения на здравни и социални предизвикателства“** е представено емпиричното проучване сред две групи лекари - от лечебните заведения за болнична помощ (123 души) и общопрактикуващи лекари (120 души). Наличните различия в демографските характеристики на двете групи обуславят и статистически значими разлики в досегашния им опит и готовността да участват във внедряване на телемедицински решения в здравеопазването. Завършек и сърцевина на работата е разработеният концептуален модел за приложение на дигитални решения за справяне със социални и здравни предизвикателства. Той има за цел изграждането на системен метод за управление на процеса на приложение на

информационните технологии за телемедицински услуги в здравеопазването. Много добре са изведени всички негови икономически, организационни и технически аспекти, бариери и ползи за всяка от таргетните групи, което увеличава потенциала му за бъдещи решения. Въз основа на модела е разработена специфична платформа и софтуер за телемедицински услуги, защитени чрез регистрирането на полезен модел за софтуер на име „Telebio“.

Оценка на приносите. Изразявам съгласие с посочените от докторанта приноси, но смятам, че по-подходящото им наименование е теоретико-приложни и приложни.

Авторефератът отразява най-съществените страни на дисертационния труд. Във връзка с дисертацията са направени 7 публикации. Дисертационният труд несъмнено е лично дело на докторанта.

Заклучение. Представеният дисертационен труд е посветен на актуална във всяко едно отношение област, разработен е на високо методологично ниво, съдържа нови подходи, отчита постоянните промени в социално-икономическия контекст и предлага иновативни решения. Приносите имат теоретико-приложен характер, обогатяват знанията и са насочени към нови полезни практики. Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на Правилника на МУ-Варна за приложение на ЗРАСР. Достоинствата на представения труд са в съзвучие с професионалните и обществено значими дейности на докторанта на полето на дигиталните технологии. Всичко това ми дава основание да гласувам положително за присъждане на Пламен Русев на ОНС „доктор“.

Член на научно жури:

Доц. Невяна Фесчиева, д.м.

